

1093

AANBEVELING
van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie
inzake de harmonisatie der wetgevingen betreffende
de lengtematen

M (69) 12

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op de artikelen 3, 6, 7 en 8 van het Unieverdrag,

Gelet op artikel 9 van de Overgangsovereenkomst,

Overwegende, dat de wetgevingen inzake lengtematen dienen te worden geharmoniseerd,

Beveelt aan :

Enig artikel

De Regeringen van de drie Beneluxlanden worden uitgenodigd hun wetgeving inzake de lengtematen aan te passen aan bijgaand Reglement met het oogmerk de inwerkingtreding daarvan uiterlijk op 1 januari 1970 te doen plaatsvinden.

Gedaan te Brussel, op 21 maart 1969.

De Voorzitter van het Comité van Ministers,

J. LUNS

TECHNISCH REGLEMENT
voor lengtematen
M (69) 12, Bijlage

I. Algemene bepalingen

1.1. Toepassingsgebied

De onderhavige voorschriften zijn van toepassing op :

- 1.1.1. streepmaten ;
- 1.1.2. eindmaten ;
- 1.1.3. streep-eindmaten.

1.2. Grondstof

De lengtematen en hun hulpinrichtingen dienen te zijn samengesteld uit voor het doel geschikte materialen, die voldoende lengtebestendig zijn en genoegzaam weerstand bieden tegen klimatologische invloeden.

1.3. Constructie

- 1.3.1. De lengtematen en hun hulpinrichtingen dienen stevig te zijn geconstrueerd en zorgvuldig te zijn afgewerkt.
- 1.3.2. De dwarsdoorsnede der maten heeft zodanige afmetingen en een zodanige vorm, dat bij normaal gebruik geen onzekerheden van enige betekenis in de meetresultaten kunnen optreden.
- 1.3.3. Strepen en eindvlakken dienen loodrecht te staan op de lengte-as van de maat.
- 1.3.4. Eindvlakken van houten eindmaten of streep-eindmaten dienen te worden gevormd door een schoen, die bestand is tegen slijtage en die op deugdelijke wijze aan de maat is bevestigd.
- 1.3.5. Hulpinrichtingen, zoals één of meer vaste of verschuifbare doken, plaatjes, spitsen, lippen, oprolinrichtingen, noniussen, e.d., die het gebruik van de maat vergemakkelijken en het gebruiksdoel ervan verruimen, zijn toelaatbaar voor zover zij geen aanleiding tot misleiding kunnen geven. Zij dienen op zodanige wijze te zijn uitgevoerd en aangebracht, dat bij normaal gebruik geen onzekerheden van enige betekenis in de meetresultaten kunnen optreden.

1.4. Verdeling en becijfering

- 1.4.1. De verdeling en de becijfering dienen regelmatig, duidelijk, ondubbelzinnig en onuitwisbaar te zijn aangebracht.
- 1.4.2. De maten mogen geheel of gedeeltelijk zijn verdeeld of onderverdeeld. Een schaaldeel heeft de waarde 1.10^a, 2.10^a of 5.10^a meter, waarin n een geheel positief of negatief getal of nul is, met dien verstande evenwel, dat een schaaldeel van de waarde 2.10^a meter slechts is toegelaten, indien alle deelstrepen zijn becijferd.
- 1.4.3. De deelstrepen dienen onderling nagenoeg even breed te zijn. Voor de kleinere schaaldelen mag de breedte van de strepen niet groter zijn dan voor de grotere schaaldelen. De breedte van de strepen dient zodanig te zijn, dat geen onzekerheden van enige betekenis in de meetresultaten kunnen optreden. De deelstrepen geven door een regelmatige afwisseling in lengte of kleur een duidelijk beeld van de onderverdeling.
- 1.4.4. Bij het begin en aan het einde van een lengtemaat mag het schaaldeel een decimaal deel zijn van het voor de totale lengte gebezigde schaaldeel.
- 1.4.5. In plaats van door middel van deelstrepen mag de verdeling zijn aangegeven door gaatjes, scheidingslijnen van gekleurde indelingen of andere merktekenen, mits een ondubbelzinnige aflezing van de gemeten lengte gewaarborgd blijft.
- 1.4.6. De verdeling moet becijferd zijn, zodanig, dat een ondubbelzinnige aflezing van de gemeten lengte gewaarborgd is. De becijfering mag continu, herhaald of partieel zijn. De cijfers zijn, voor wat hun plaats, grootte, kleur en vorm betreft, aangepast aan de verdeling waarbij zij behoren. Aan de cijfers mag het symbool van de betrokken meeteenheid worden toegevoegd. Bij een maat, waarop meer dan één verdeling voorkomt, mogen de becijferingen in dezelfde of in tegengestelde richting verlopen.

1.5. Opschriften

Op elke maat is vermeld :

- 1.5.1. de grootste meetlengte ;
- 1.5.2. de identificatie van de fabrikant ;
- 1.5.3. de trekkracht, indien deze bepalend is voor de meetlengte ;
- 1.5.4. elke andere aanduiding, nodig geoordeeld of toegelaten door de nationale administratie.

1.6. Maximaal toelaatbare fouten

- 1.6.1. De fout van de grootste meetlengte en die van de afstand van het begin van een verdeling tot enige deelstreep van die verdeling mogen, in afhankelijkheid van de te meten lengte, zijn :

$$(a + b.L)mm,$$

waarin a en b een nader in paragraaf 2 « Bijzondere bepalingen » vast te stellen waarde hebben en L het gehele getal voorstelt, dat de naar boven afgeronde nominale waarde der te meten lengte in meters aangeeft.

- 1.6.2. Het verschil tussen twee achtereenvolgende schaaldelen mag bij verdelingen, waarvan de waarde van een schaaldeel kleiner is dan een decimeter, ten hoogste 0,2 mm en bij verdelingen, waarvan de waarde van een schaaldeel een decimeter of groter is, ten hoogste 0,5 mm bedragen.
- 1.6.3. Bij een maat, die aan het begin of aan het eind van de verdeling tot ten hoogste in centimeters is verdeeld, mag de fout van de eerste of de laatste centimeter niet groter zijn dan plus of min 0,3 mm.

1.7. Ijkmerken

Elke maat dient zodanig te zijn ingericht, dat de ijkmerken, hetzij op de maat zelf, hetzij op een daarin aangebrachte prop van geëigende afmetingen of andere voorziening van geschikt materiaal, kunnen worden aangebracht.

2. Bijzondere bepalingen

2.1. De meetstaven en de meetlatten van 5 tot 0,5 meter

- 2.1.1. De maten mogen zijn voorzien van een handvat. Indien het handvat in het verlengde van de maat is aangebracht, moet het nulpunt van de verdeling aan de zijde van het handvat zijn gelegen.
- 2.1.2. De maten mogen zijn voorzien van gaten of andere middelen tot ophanging of vastzetting, mits daardoor de duidelijkheid van de aflezing niet wordt geschaad.
- 2.1.3. De maximaal toelaatbare fouten zijn :
- plus of min $(0,3 + 0,2 L)mm$
- bij nieuwe maten en het dubbele bij in gebruik zijnde lengtematen.

2.2. De vouwbare maten van 3 tot 1 meter

- 2.2.1. De maten bestaan uit een aantal geledingen van nagenoeg gelijke lengte.
- 2.2.2. De samenhang der geledingen, alsmede hun juiste onderlinge stand in ontvouwen toestand, dient door een doelmatige inrichting gewaarborgd te zijn.
- 2.2.3. De constructie van deze inrichting dient zodanig te zijn, dat ter plaatse ervan geen grotere extra fout dan 0,3 mm bij de metalen en 0,6 mm bij de andere maten ontstaat.
- 2.2.4. De maximaal toelaatbare fouten zijn :
- a. voor de metalen maten plus of min $(0,3 + 0,2 L)$ mm bij nieuwe maten en het dubbele bij in gebruik zijnde lengtematen ;
 - b. voor de andere maten plus of min $(0,6 + 0,4 L)$ mm bij nieuwe maten en het dubbele bij in gebruik zijnde lengtematen.

2.3. De rolmaten van 3 tot 1 meter

- 2.3.1. De rolmaten mogen zijn gevat in een houder.
- 2.3.2. Bij de rolmaten, gevat in een houder waarvan één der afmetingen deel uitmaakt van het metende gedeelte, mag de maat niet op eenvoudige wijze uit de houder te verwijderen zijn. Een aan het begin van de maat aanwezige dook of lip mag, in opgerolde toestand van de maat, niet in de houder kunnen verdwijnen.
- 2.3.3. De maximaal toelaatbare fouten zijn :
plus of min $(0,3 + 0,2 L)$ mm
bij nieuwe maten en het dubbele bij in gebruik zijnde lengtematen.

2.4. De meetbanden van 100 tot 5 meter, niet bestemd voor het meten van de hoogte van de vloeistofspiegel in reservoirs

- 2.4.1. De maten mogen aan één of aan beide einden zijn voorzien van een schoen met lus of ring of aan beide einden zijn voorzien van een schoen, die door een draaistuk verbonden is aan een handvat.
De lussen of ringen mogen buiten, geheel binnen of gedeeltelijk binnen de grootste meetlengte liggen, een en ander mits een ondubbelzinnige aflezing van de gemeten lengte gewaarborgd blijft.
- 2.4.2. De maten mogen zijn voorzien van een inrichting om de band op te rollen.

- 2.4.3. Indien de maat, over de gehele lengte ondersteund, op een horizontaal vlak wordt gespannen door de op de maat vermelde trekkracht, zijn de maximaal toelaatbare fouten :

plus of min $(0,2 + 0,2 L)$ mm

bij nieuwe maten en het dubbele bij in gebruik zijnde meetbanden, met dien verstande evenwel, dat de fout niet kleiner behoeft te zijn dan plus of min 0,6 mm bij nieuwe maten, onderscheidenlijk plus of min 1,2 mm bij in gebruik zijnde meetbanden.

2.5. De meetbanden van 50 tot 1 meter, bestemd voor het meten van de hoogte van de vloeistofspiegel in reservoirs

- 2.5.1. De maten zijn, voor wat het begin van de verdeling betreft, als eindmaten uitgevoerd.

Het begin der verdeling wordt gevormd door het grondvlak van een als schietlood dienend metalen verzwaringslichaam van doelmatige vorm. Het verzwaringslichaam en de band zijn op doelmatige wijze ten opzichte van elkaar beweeglijk verbonden.

- 2.5.2. De band is over de gehele lengte door middel van deelstrepen in millimeters verdeeld.

De millimeterverdeling mag doorlopen op een daarvoor bestemd plat vlak van het verzwaringslichaam.

- 2.5.3. De maat mag aan het einde voorzien zijn van een inrichting om de band op te rollen.

- 2.5.4. Indien de maat, over de gehele lengte ondersteund, op een horizontaal vlak wordt gespannen door een kracht, die gelijk is aan het gewicht van het verzwaringslichaam, zijn de maximaal toelaatbare fouten :

plus of min $(0,1 + 0,1 L)$ mm

bij nieuwe maten en het dubbele bij in gebruik zijnde meetbanden, met dien verstande evenwel, dat de fout niet kleiner behoeft te zijn dan plus of min 0,6 mm bij nieuwe maten, onderscheidenlijk plus of min 1,2 mm bij in gebruik zijnde meetbanden.

3. Andere lengtematen dan de onder 2 genoemde

Andere lengtematen dan die, genoemd onder 2, kunnen worden goedgekeurd, mits wordt voldaan aan hetgeen onder « 1. Algemene bepalingen » is vastgesteld en mits de afwijking van enige aangegeven meetlengte niet groter is dan voor overeenkomstige maten onder « 2. Bijzondere bepalingen » is toegelaten.